

Tak?m ?çi Ba?I?I?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tak?m ?çi Ba?I?I?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31319>

Özet

Takım İçi Bağlılık Ölçeği, spor psikolojisi alanında kullanılmak üzere 2003 yılında Uğur Akyüz tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu psikometrik araç, spor takımlarında bulunan üyeler arasındaki **grup içi bağlılık** düzeyini ve bu bağlılığın takım performans üzerindeki potansiyel etkilerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle takım sporlarında grup dinamiklerinin ve kolektif davranışın anlaşılmasına katkıda bulunmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, takım üyelerinin hem görev odaklı (görev bağlılığı) hem de sosyal etkileşim odaklı (sosyal bağlılık) yönlerini değerlendirerek, takımın genel **kohezyon** seviyesini çok boyutlu bir şekilde yansıtmayı hedeflemektedir. Spor bilimleri araştırmalarında Takım İçi Bağlılık düzeyinin ölçülmesi, antrenörlere ve spor bilimcilere müdahale stratejileri geliştirmede kritik bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Takım bağlılığı, grup bağlılığı, spor performans, ölçek geliştirme, Spor Psikolojisi, psikometrik araç, kohezyon.

Yazarlar

Uğur Akyüz

Amaç

Takım İçi Bağlılık Ölçeği'nin temel amacı, **spor takımları** bağlamında grup içi bağlılığın niteliksel ve niceliksel boyutlarını saptamaktır. Ölçek, bağlılık seviyesinin takımın genel performans ile olan ilişkisini bilimsel olarak incelemek ve bu ilişkiyi destekleyen veya engelleyen faktörleri belirlemek üzere tasarlanmıştır.

Bu araç, sporcuların takıma olan kişisel çekimlerini, takımın hedeflerine ulaşma konusundaki ortak inançlarını ve takım içinde kalma motivasyonlarını ölçerek, takım dinamikleri hakkında detaylı bir profil sunmayı hedefler. Geliştirme sürecinde, ölçeğin spor ortamına özgü kültürel ve davranışsal unsurları yakalaması amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki psikometrik çalışmalarında, genellikle **takım bağlılığı** kavramının temel bileşenleri olan Görev Bağlılığı (Task Cohesion) ve Sosyal Bağlılık (Social Cohesion) alt

boyutları ölçmektedir.

Görev Bağlılığı, takım üyelerinin ortak hedeflere ulaşmak için birlikte çabasına derecesini ve bu hedeflere odaklanma yoğunluğunu ifade eder. **Sosyal Bağlılık** ise, takım üyelerinin birbirleriyle kişisel olarak ne kadar iyi anlaşmalarını, takımında kalmaktan ne kadar keyif aldıklarını ve sosyal etkileşimlerinin gücünü ölçer. Ölçeğin bu iki temel boyutu ayrı ayrı olarak ölçtüğü varsayılmaktadır, bu da araştırmacılara performans ve sosyal uyum arasındaki karmaşık ilişkiyi inceleme imkanı verir.

Geçerlik

Kaynak referansında (Akyüz, 2003) ölçeğin geçerlik çalışmaları için spesifik istatistiksel veriler (örneğin, yapı geçerliliği, içerik geçerliliği, ölçüt bağımlı geçerlik katsayıları) açıkça rapor edilmemiştir. Ancak bir **geliştirme ölçeği** olduğu için, yüksek lisans tezi kapsamında içerik geçerliliğinin uzman görüşleriyle, yapı geçerliliğinin ise Faktör Analizi yöntemleriyle incelenmesi beklenmektedir.

Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı **takım içi bağlılık** yapısını ne derece doğru ölçtüğünün kanıtlanması açısından kritik öneme sahiptir. Geçerlik çalışmaları için detaylar, genellikle tezin metodoloji bölümünde yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (reliability) bilgileri kaynaktan detaylandırılmamıştır. Tipik olarak bu tür psikometrik araçlarda iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılır.

Güvenirlik katsayıları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar verip vermediğini gösteren temel istatistikler olduğu varsayılmaktadır. Ölçeğin **güvenirlik** düzeyinin, spor bilimleri araştırmalarında kullanılabilmesi için kabul edilebilir sınırlar içinde olması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Takım İçi Bağlılık Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, ölçülmek istenen iki ana boyutun (Görev ve Sosyal Bağlılık) ayrıştırılması için büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt yapıları temsil ettiğini belirlemede temel bir adımdır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin maddelerinin teorik beklentilerle uyumlu faktör yüklerine sahip olduğunu göstermelidir. Bu analiz, ölçeğin **yapısal geçerliliği** için temel kanıt oluşturur ve ölçeğin

çok boyutlu doasın destekler.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Self-Report/Öz Bildirim)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, tipik olarak Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmaktadır varsayılmaktadır (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılmıyorum'a uzanan 5 veya 7 noktalı ölçek).

Language Available: Türkçe

Population Group: Sporcular, takım sporları ile uğraşan bireyler.

Age Group: Yetişkin ve genç yetişkin sporcular (Yüksek lisans tezinin hedef kitlesine bağlı olarak).

Population Details: Türkiye'deki çeşitli spor takımlarının üyeleri (Muhtemelen Marmara Üniversitesi çevresindeki veya İstanbul'daki takımlar).

Test Methodology: Kağıt-kalem testi veya dijital anket yoluyla öz bildirim metodu.

Anahtar Kelimeler

Grup Dinamikleri, Psikometrik Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Spor Takımı, Performans, Kohezyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir. (2003 yılında Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile ilişkilidir.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2003 yılında geliştirilmiştir. Bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere genellikle yazardan izin alınması koşuluyla ücretsizdir. Ticari kullanım için izin ve ücret bilgileri yazar ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Kaynaklar

Akyüz, U. (2003). *Spor takımlarında grup içi bağlılık ve performansa etkisi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Takım İçi Bağlılık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tam listesi için Akyüz'ün (2003) yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

Ölçeğin derecelendirme formatı ve madde sayısı kaynakta belirtilmemiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM